

С В О Б О Д А

„Въ своей хатѣ своя правда“

И сила и воля” Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Число 36

ДЖЕРСИ СІТІ. Н. Д. Середа 7-го Октября 1894.

ГОДЪ ■

ПАТРИОТИЗМЪ.

* Уже майже есть врожденное твое чувство привязанности до той хаты, въ которой мы на свѣтъ прійшли, до того села, въ котромъ росли, до тыхъ нивъ, луговъ, лѣсовъ, по котрыхъ малыми ходили бродили. Все тѣи мѣсяца мають якусь чародѣйну силу що тягнуть насъ до себе и мы ихъ любимо, мило о нихъ згадуемо, намъ неразъ во снѣ оно привиджуютъ ся. Сли пойдемо на друге яке намъ чуже мѣсце, тодѣ чуемо жаль за рѣдною хатою, за рѣднымъ селомъ и тодѣ разъ вразъ ихъ вспоминаемо и хотѣлибъ мы соколкомъ злетѣти тамъ де родились де выросли. Тамъ то кожда деревина, кожда стелка пригадуе намъ много а много зъ минувшихъ лѣтъ. Взростаючи въ лѣтахъ и въ розумѣ, тое привязане, тая любовь починае розтягати ся не только на одно село, але на больше сель, мѣсть и мѣсточокъ въ кѣнци на цѣлу крайну. Коли чоловѣкъ розглянетъ ся троха больше по свѣтѣ и видить що въ той краинѣ таки сами люде якъ и онъ, говорятъ тою мовою що и онъ, мають тѣи звычай и обычаи що и въ его сторонѣ, тѣи сами пѣснѣ. Съ того заключае, що то суть его братя и люде мешкаючы въ той краинѣ, то суть собѣ братя а земля то рѣдна земля то дорога отчина, за котру дѣди и прадѣды тыхъ що теперь жють, были ся за тую землю, тую отчину кровь свою проливали. Тогда чоловѣкъ цѣлымъ сердцемъ полюбитъ ту отчину и своихъ братѣвъ. Буде старатись о добро своихъ братѣвъ и отчины по мѣрѣ его силъ и на кождомъ мѣсяци буде признавати ся, же онъ есть сыномъ своего народа, же его мова есть его рѣдна. же обычаи и звычай того народа суть для него святощами. Горяча любовь ко всему що есть свое и рѣдне, зветъ ся патриотизмомъ.

Въ старомъ краю правдивый Русинъ объявляе свой патриотизмъ тымъ, що всю-

да буде говорити по руски, до уряду пише по руски, при выборахъ дае свой голосъ на руского посла и пѣякимъ робомъ не дасть ся подкупити и здрадити свой рѣдный руский народъ; русинъ патриотъ або народолобець стараетъ ся щобъ его дѣти умѣли читати и писати по руски, любить свой обрядъ и свою церковь, дае охочо свой грѣшъ на народни цѣли, предплачуе руски газеты, вписуеся до братства, до читальнѣ. Ото патриотъ, ото якъ объявляе свой патриотизмъ, свою любовь ко матерѣ землѣ, въ которой родивъ ся и ко своему народу, котрого есть сыномъ и тымъ гордиться.

Такъ то въ старомъ краю правдивый Русинъ поступаетъ и такъ оказуе свою любовь къ своей землѣ къ своему народу. А якъ же мы тутъ въ Америцѣ оказати: что мы руски патриоты хоть на далекой, не на своей землѣ? Днесъ кождый Русинъ, въ котрого грудяхъ шире руске сердце бѣе, може тутъ объявити свой патриотизмъ тымъ: что буде смѣло признавати ся до своей народности, не буде встыдати ся своей мовы впишесъ до руского братства и до руского „Союза“ руску церковь, буде вчити своихъ дѣти по руски говорити и по руски Богу молити ся, буде членомъ читальнѣ, дасть на школу, не пожалуе прѣпа на Народны Домъ“ постараетъ ся руски книжоки, буде подтримувати свою руску газету „Свободу“ до жидовского стору не пойдѣ только до Русина и цѣля и т. д. Такъ дорогой брѣтя можемо показати нашу любовь, нашъ русский патриотизмъ, тутъ въ Америцѣ и такъ долженъ поступати кождый Русинъ сли хоче зватись щирымъ, правдивымъ русиномъ въ только по имени, але по цѣлу. Но пожалъ ся Боже, маенька громадка Русинѣвъ патриотѣвъ тутъ въ Америцѣ! Богато нашихъ братѣвъ, особливо зъ угорской стороны виѣто признавати ся до

Русинѣвъ, по большой частѣ встыдають ся и уходятъ за словаковѣвъ.

Се великий грѣхъ цурати ся своего.

Подивѣть ся на прекрасный сей свѣтъ и розважмо въ чомъ полягае его чародѣйна краса? — въ рѣжнородности. Розвинесъ на весну лѣсъ або гай — якъ онъ манить до себе и якъ пышаеся своею красою!

Але чи булабъ тая краса, накопибъ лѣсъ складавъ ся зъ самыхъ дубѣвъ, або осикъ, або сосенъ, або смерекъ, або березъ? — Нѣ. Коже дерево есть дервомъ, але кожде одмѣнне и взростомъ и листемъ и цвѣтомъ и въ томъ то вся краса природы въ рѣжнородности.

Такъ само все люде суть людьми и кождый есть сотворенный на образъ и подобие боже; але чи все одной барвы лица, чи все одного роста, чи все одной мовы, чи все однихъ и тыхъ самыхъ звычайѣвъ? Нѣ.

Якъ бы то було сумно и тужливо на сей землѣ, якъ бы все въ природѣ было лише одной формы, одной барвы и на оденъ и той самый ладъ сотворене!..

Але Богъ розпорядивъ иначе и въ природѣ видимо той порядокъ и въ томъ видѣ якъ Богъ хотѣвъ.

Змѣняти той порядокъ або противити ся ему, значитъ спротивляти ся самому Богу и Его премудрости. Сотворивъ ты Богъ яко Русина, давъ тобѣ Богъ руску мову, будь отже Русиномъ и говори по руски а до чужого не пхай ся и не роби зъ себе малпы але будь чоловѣкомъ.

Нашъ люде звыкли говорити: „то все одно, то сѣко jedno.“ Чи то все одно якъ оденъ голодный а другий сытый? Чи то все одно якъ другий народности тримають ся купы, говорятъ своею мовою, дають о свое добро, мають въ свѣтѣ славу и народну честь, а Русинъ встыдаеся своего, блукаеся якъ замотилченая овця, пхае ся до чужого, бересъ говорити чужою мовою и калѣчить смѣшно, спомогае другихъ

своимъ грошемъ и чужѣ мають зъ него користь а опѣсля ще и высмѣють — чи то все одно?

Чи то все одно чужу маму любити а свою рѣдну покидати и „ѣ встыдати ся? Чи то все одно належати до:

„Jednoty“ де русинъ выгладаетъ якъ шевска прищипка и не разъ учуе: „tyhlupi rusnaku masz rozum tilko do rolednia,“ а до своего „Союза“ то встыдають ся приступити, дебъ кождый бувъ якъ у себе въ дома: мавъ бы и честь и пошановокъ одъ своихъ рѣдныхъ братѣвъ Русинѣвъ и мавъ бы тое душевное задоволене що сповнивъ волю божу и тримаеся порядку Богомъ установленого Чоловѣкъ, котрый не любить своего, не есть патриотомъ, не мае характеру, нѣ чести.

Отже любѣмъ свое, шануймо чуже, въ томъ весь патриотизмъ.

ДУЖЕ ВАЖНЕ.

Кѣлько есть народностей въ Америцѣ зъ рѣжныхъ краѣвъ и рѣжной мовы, то кожда зъ тыхъ народностей мае свою газету и стараетъ тую газету предплачувати, бо знае яку велику вартость ѣ вагу мае народна часопись.

Мѣжь иншими народностями подиблешъ и такихъ, що хоть и не знаютъ читати, то все-таки предплачуютъ газету зъ патриотизму и ихъ то тѣшитъ що на далекой чужинѣ выходитъ газета въ ихъ матерной мовѣ. Мѣжь Русинами того не ма. Сли де-який знаидѣтъ ся що предплатитъ за „Свободу“ то зъ ней користаеся десятиохъ бо жалуютъ тыхъ два долѣры на цѣлый рѣкъ заплатити и свою газету мати. Зле робить той, котрый за газету заплативъ и дае чругимъ читати за дармо, — бо се шкодитъ выдаваню газеты. Газета тодѣ добре може стояти якъ кождый предплатить, а якъ е только пару предплатникѣвъ, то не ма за що и паперу купити.

Протое братя Русины старайте ся предплачувати едину руску газету „Свободу“ тутъ въ Америцѣ, а тѣи

що ще не прислали предплату а читають „Свободу“, най сей часъ присылають предплату.

Два долѣры на рѣкъ то не великий гроши и кождого стати.

Мы зъ нашой стороны будемо старати ся одъ нового року побольшити нашу газету и зрѣбити зъ ней не только политичну, но и наукову газету, де буде много интересного и поучающего помѣщати ся, щобъ наши людоньки читали тѣи дечого мудрого вчили ся якъ то въ свѣтѣ водить ся и якъ жити и добре жити.

Але тое залежитъ одъ васъ братя! Сли кождый пошлетъ тыхъ два дол. и зберетъ хороша купка предплатителей, тодѣ смѣло и зъ охотью возьмемъ ся до работы, бо буде за що заплатити и работникѣвъ и печатню.

Розважте милѣ крайне що на мѣсяцъ газета стоитъ сто долѣрѣвъ; а зъ одки ихъ взяти сли одки читають а грошей не присылають? Або сли де оденъ заплатитъ, то десять читають одну газету?

Се не по патриотичному. Неразъ на пятнику и гулятику знаидѣтъ ся и десятка, або и двайцятка, а два долѣры на газету, то дуже тяжко. Чому, чому мы тутъ позаду другихъ? — тому що не даемо о свою просвѣту и темному, неученому за все бѣда, бо дурня всюда обемѣють.

А ну спляци вставайте та берѣть ся до працѣ надъ просвѣченемъ своего розуму; одкнѣте глупе и пристарѣлье: „ехъ на що менѣ того або сего!“ Памятайте что въ свѣтѣ днесъ тому людине кто мудрѣйший и оборотнѣйший и цѣкавѣйший.

Кождому Богъ давъ розумъ щобъ собѣ помагавъ, але не кождыйзнае якъ тымъ розумомъ покерувати черезъ оспалость.

Хочемо побольшити газету и васъ научати, протое не жалуйте пару центѣвъ тай присылайте предплату за „Свободу.“ Она буде дуже а дуже цѣкава для Васъ и научитъ васъ богато доброго. Зъ нязенькимъ уклономъ „Свобода.“

СВОБОДА

(LIBERTY.)

Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата, рѣчна 2.00

До старому краю..... 2.50

Всѣ дописи и гроші про-
симъ высылати подъ адре-
сою:

To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходитъ що
тыждня въ С е р е д у.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum... \$ 10.00

„ „Six months. „ 6.00

All money or money orders
should be addressed to:

„Svoboda“ Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at
Jersey City, N. J., as second
class mail matter.

ЩО ЧУВАТИ ВЪ СТАРОМЪ
КРАЮ.

ГАЛИЧИНА въ переселіи 1894.

Слава Богу. Дороги Братя. Земляки!

* Я знаю, що у каждо-
го зъ Васъ затьохкае сердце,
коли достаєте изъ старому
краю яке письмо: чи вѣдь
родины, чи вѣдь щирого
друга, чи вѣдь добрыхъ су-
сѣдѣвъ та знакомыхъ Таба!
Не каждый такой щасливый,
щобы достававъ письма; а
прецѣнь каждый цѣкавый:
а що тамъ у нашомъ ста-
ромъ краю дѣе ся? Чи га-
раздъ тамъ, якъ люде жи-
вуть, чи не наславъ Панъ
Богъ якої пошести, посухи,
голоду? — Отъ я розваживъ
собѣ, що треба бы вѣдь ча-
су до часу надѣлти бра-
товъ нашихъ добрыхъ пись-
момъ изъ Старому Краю, до
всѣхъ, що читають „Свобо-
ду“. Нехай „Свобода“ бу-
де тою любовною почтою,
щобы принесе Вамъ за каждый
разъ вѣсточку зъ вѣдь Ва-
шихъ давнихъ ннзенькихъ,
соломяныхъ стрѣхъ, де Вы
колись проживали не одну
солодку, або и гореньку хви-
лю; куда Васъ тягне Ваше
руске сердце, куда неразъ не-

суть ся Вашій зѣтхана, по-
надъ без-крае море — ажъ
тамъ, де гота рѣчка, горбокъ
садокъ зеленый, мала нивка
и тиха на нѣй худѣбка. —
ажъ тамъ подъ вѣкна той
хатини, де не одного повѣ
душѣ та повѣ сердца остало.
Ба така то вже горка руска
доля, що чоловікъ изъ сво-
ей, богатой колісь, землицѣ
мусить, якъ тота птица подъ
зиму, ити и на край свѣта
хлѣба собѣ пшукати.

Бо така наша доля,
Бо така судьба вже намъ,
Що нашъ гарный край,
якъ воля,
Служить все чужимъ па-
намъ...
Що Татари не спалили,
То забравъ намъ ляхъ та
жидѣ...

А я буду писати Вамъ прав-
ду. Буде що доброго — то
Вамъ на потѣху — а що лихе
то Вамъ на науку, бо най-
больше лихому самъ чоло-
вѣкъ причина. Отъ хочбы и
и теперъ. У насъ панують
пошести: Холера, тифъ, чер-
вѣшка, та рѣжний ишій, що
непилосерно косять малыхъ
дѣтий. Усѣ ти недуги не бу-
либъ такой страшный, сли бы
люде стерегли ся, бо не дур-
но кажуть: стереженого и
самъ Богъ стереже. А то на-
шій люде допали ся сырови-
ны: огѣрковъ, грушокъ,
яблѣкъ, сливокъ, моркви, рѣ-
пы, т. ин. — и ѣдять безъ о-
памятаня. Сыровина — звъ
чайню сырникъ, нестравне,
та якъ вытолкуешъ напому
чоловѣкови, коли онъ майже
каждого сурдупового уважае
за своего ворога. Холера у
насъ пануе колька рокѣвъ:
на зиму притихае — на веснѣ
вѣдживае та вже косить лю-
дей ажъ до зимы. Найбѣр-
ше лихо въ томъ, що у насъ
краевѣ власти не умѣють
добре рахувати, на чѣмъ хо-
лера дуже добре выходитъ.
Припустѣмъ що вы прочи-
таете въ якоїсь галицкой
урядовой газетѣ такъ: въ
селѣ Н- занедужало на хо-
леру 12 особѣвъ, а померло 6
особѣвъ. Я раджу Вамъ чита-
ти такой числа почворно: за-
недужало 48, а умерло 24.
Наші власти мусять сего
року помыляти ся, бо у Ль-
вовѣ е выставка, та тому то
они кепско рахують, або не
мають часу переконати ся,
щобы холера сего року розпа-
ношила ся майже въ каждо-
мъ повѣтѣ, не говорячи
уже о иншихъ и-шестяхъ; га-
зеты деякі якъ рускі такъ
польскі хочъ знають що на
холеру гинуть люде въ бо-
гато больше повѣтахъ и въ
богато большомъ числѣ, а
де имъ не вѣльно того пи-
сати бо у львовскомъ на-
мѣстничствѣ холера не хоче
своихъ рапортѣвъ писати на
кишкахъ. А що тамъ десь
хлопы гинуть — та тобы то
тымъ дуже журивъ ся! Впро-
чемъ сами селяне дуже кры-
чуть ся зъ холерою, бо вла-
сти кажуть хорыхъ тягнути

зъ ихъ хатѣ до шпитальныхъ
баракѣвъ; хаты печатають,
постѣль та бѣде паять, ба
и стѣны обдирають — а Вы
чей знаєте якій нашъ на-
рѣдъ бѣдный. Каждый собѣ
мѣркуе якъ занедужае: етъ
хто знае що тое — а тутъ за-
разъ тобѣ изъ хаты вытяг-
нуть и понизать де що имъ
подъ руки запопаде. Лѣкарѣ
зарабляють добре, бо
правительство платитъ имъ
по 10, 20 и по больше зр-
денно, та ще и кошпа по-
дорожжи — але люде якось
ихъ дуже боять ся, та голо-
сятъ. — що лѣкарѣ сами лю-
дей струюють, щобы боль-
ше умирало. Власти дуже
запопадиво дбають, абы хо-
лера припадкомъ не прий-
шла де на руске вѣче, де
ей ше нема, та щобы тамъ
не забрала голосу въ хлоп-
скихъ справахъ — тому усѣ
рускі вѣча зъ причины хо-
леры забороняють. За те ей
вѣльно ѣздити по всѣхъ яр-
маркахъ и вѣдпуштае а на-
вѣтъ въ такихъ мѣсцахъ, де
она вже якъ дома; ярмар-
ковъ анѣ вѣдпустѣвъ власти
цѣлкомъ не забороняють, бо
жиды не мали бы де цаги-
нити гроші вѣдь мужикѣвъ,
а панамъ зновъ дуже потріб-
но грошей, абы звидѣти на
львовской выставѣ фрунцу-
ку реставрацію, де за мизер-
ненькій обѣдѣць треба по
кѣлкадесять зр. заплатити.
На львовску выставу мае
холера вступъ бесплатный,
липень не смѣ называти
себе голосно по имени, бо
заразъ пакують до воза та
прямо, мовъ чортъ душу, бе-
руть до шпиталю, такъ, що
навѣтъ хорый не знае де ко-
ли и що зъ нимъ стало ся.

По селахъ у насъ нужда.
Збѣже не дуже дописало, се-
квестраторы зъ сѣль теперъ
подъ осѣнь не вылазять —
секвеструють, де що вдасть
ся. Тиснуть за податки, а
туть землиця дала мало, те
що дала дуже дешево, бо
Америка, кобы здорова, до-
возитъ, а заробити не ма де!
(дальше буде.)

Бу ф ф а л о .

В тыхъ дняхъ, на запро-
шене тамошнихъ Русинѣвъ
бувъ я въ Буффало.
Мѣсто естъ хороше и всѣ у-
лицѣ суть асфальтовані, а
только ще переулки нѣ.
Люде найбільше находятъ
тутъ занятіи при колейныхъ
магазинахъ и при фабрикахъ
де вырабляють возы желѣз-
нодорожній и у фабрикахъ.
Въ полудневой сторонѣ мѣ-
ста, машкають самі поля-
ки и мають ажъ 7 костелѣвъ.
Мѣжь тысячами поляковѣвъ,
находитъ ся на East Buf-
falo и мала громадка Руси-
новѣвъ, котри ходили до поль-
скихъ костелѣвъ, де вѣнча-
лись и дѣти на польске хре-
стили — бо то все одно, якъ
повѣдали имъ польскі свя-
щенники.

Але сила руского духа не
поборима!

Тую силу руского духа мо-
жна на якійсь часъ приду-
сити, притлумити и розмаи-
тими подѣтупами, хитростя-
ми ослабити — але ей цѣл-
комъ зломити и знищити, —
нѣколи въ свѣтѣ.

Хотяи буффальски Русины
плагили на польскій косте-
лы, хотяи и де котри зъ поль-
камп поженили ся, хотяи
имъ було заказано въ косте-
лѣ хрестити ся по руски, но
все таки въ сердце своимъ
не змѣнили и не одрѣклись
бути русинами.

Много разѣвъ заявляли они
охоту збудовати собѣ хоть
маленьку церковцю, але поль-
ски священники були имъ
всегда на перешкодѣ и стра-
шили гарештомъ, ктѣбъ по-
жавивъ ся зъ Русинѣвъ за-
нятися рускою церквою въ
Буффало.

Помимо всего того „party
rusin“ поставивъ на своимъ.

Тому буде чотыри мѣсяцѣвъ
якъ взяли ся до будовы сво-
ей церкви. Постарали ся о
потребній паперы, вырабили
собѣ сами плянъ. сами и бу-
довали и днесъ на ровномъ
хорономъ пляцѣ стоить хоро-
ша руска церковця въ Бу-
ффало.

Якъ ино только почали Ру-
сины класти фундаментъ
подъ свою церковь, сей часъ
вороги руского имени всѣмъ
силами спрасяглись по-
чате дѣло зпачити.

Славный зъ своего здпр-
ства и крутарства Пѣтасеъ,
котрый родомъ нѣмецъ, ставъ
ся польскимъ ксьондзомъ и
на побжжныхъ глузенькихъ
полякахъ зробивъ миліоны,
першій повставъ противъ
будованя русской церкви и
наудивши ще и нѣмецкого
католичского священника, на
брехали въ судѣ и судѣ вы-
славъ бувъ своего урядника
на мѣсце будовы и застано-
вивъ роботу.

Но наши братя зъ Буффало
будучи силеногоруского духа
и вѣруючи твердо въ свя-
тость своей справы, не у-
страшились и въ судѣ оба-
лили брехню напастниковѣвъ
и церковь збудовали, въ ко-
трой одбулось перше бого-
служение дня 7 октября с. р.

Богато наши бятя перетер-
пѣли нѣмъ поставили хоть
меленку церквичку но свою
и ще много будуъ мати ста-
раня щобы платити затыг-
ненный довгъ на ню. Але мы
сподѣемъ ся що други Руси-
ны по иншихъ контрахъ, ви-
дячи силный патриотизмъ
буффальскихъ Русинѣвъ, по-
дадутъ имъ помѣчну руку
и ихъ коллектора не опу-
стятъ зъ порожними руками.

Русины въ Америцѣ по-
винни всѣми силами спома-
гати рускій церкви, бо толь-
ко церковь мае тую силу
зарѣбтчи вынародовленю
сѣ Русинѣвъ.

Въ Буффало за колька ро-
ковъ не булобъ анѣ одного

русина го всѣ поляки; але
днесъ якъ естъ церковь то
каждый признаеъ охоче и
отверто же онъ русинъ и
покидае чуже а до своего гор-
неть ся.

Сли наші братя въ Буффа-
ло будуъ тримати ся рука
въ руку и въ згодѣ будуъ
працовати около своето до-
бра, то тамъ колісь буде
перворядна руска осада.

Гр. Гр.

ЩО НОВОГО ВЪ АМЕРИЦѢ

Теперъ надходить пора вы-
бирати панѣвъ сенаторѣвъ,
протое всеюда по великихъ
мѣстахъ Соединтыхъ Шта-
товъ роблять ся предвыбо-
ровы вѣча и каждый ата-
манъ зъ одной и другой пар-
тій иде въ перегоны кто мо-
же большъ кричати и довше
говорити до зѣбраного на-
рода.

Въ Штатѣ Нью Йоркѣ, кан-
дидатами на губернатора
суть: Morton републиканецъ
и Hill демократъ.

Дотеперъ дуже трудно про-
рокувати кто зъ обохъ вый-
де побѣдоносно, бо Morton
мае гроши а Hill мае много
пріятельѣвъ, отже не знати.

Въ Шамокинѣ въ одной
майѣ давали новы подпор-
ны слупы зъ нового сухого
дерева и було приказано а-
бы осторожно обходились зъ
огнемъ. Въ томъ оденъ май-
неръ запаливъ свой каге-
нець и наразъ огонь охва-
тивъ новы слупы и густый
дымъ наповнивъ майну.
Много майнерѣвъ поутѣкало
а пятьохъ не ветигло и по-
душили ся въ дымѣ.

200.000 жидѣвъ обходили
торжественно свой „іомъ-кі-
шпуръ“ т. е. новы рокъ и
всѣ божицѣ въ Нью Йорку
були биткомъ набиты вѣр-
ными сынами Абрагама, толь-
ко жиды анархисты почали
робити собѣ смѣхъ передъ
божницями и ѣли публично
кобасу, наколи другі жиды
постили въ той день. Се не
подобало ся побожнымъ и
просили полицію щобы ро-
зѣгнала жидѣвъ кобасѣд-
цѣвъ.

Штатъ Massachusetts.

Той штатъ естъ одинъ зъ
наибогатшихъ штатѣвъ А-
мерики и посѣдае 4600 фа-
брики, но помимо того стрей-
ки суть на дневномъ поряд-
ку. На дняхъ застрейкова-
ли робѣтники во всѣхъ пряд-
дѣльныхъ и стоить при сво-
имъ. Фабриканты не хотятъ
подвыспити знижену платню,
хотяи цѣна выробѣвъ
пѣншла значно въ гору.

Ворожка .

Въ St. Louis, Mo. Два пі-
гры, котри занимались ра-
бункомъ, поїшли до ворож-
ки щобы порадила имъ: я-

ке есть наилучшее средство де усиления людей. Ворожка порадила взяти люцке мясо и спечи давашице ще якого з'яля. Нігры поїшли на цминтарь, одкопали свѣжий гробъ и обрѣзали тѣло недавно умершой дѣвчички и упекупи кавалоць поїшли на рабунокъ. То власне въ тую нѣчь були злупани и народъ дознавшисъ о всемъ наѣрно злинчуче ихъ.

Въ Salisburg Pa. Итальянски робѣтнички посваривши ся зъ властителемъ камѣньолому Леймомъ, высадили зъ зомсты цѣлый его дѣмъ динамитомъ въ повѣтре, де згинувъ властитель, эго жена и дѣти.

Въ Неварку повстали стрейки и прійшло до битки межи полицією а робѣтничками италианами, котрымъ приказано було опустити мѣсто. Италіане вооруживши въ кїи, камѣня и револьверы, почали борбу, котра закончилась побѣдоносно съ стороны полиціи, а робѣтнички спасались бѣгствомъ.

На податокъ.

зъ Зори.

(Конецъ.)

— Гей, люди! — крикнувъ який здоровый газда, — що вы ту будете стояти! Ходѣть геть зъ одти! Най собѣ самъ возить по шѣстцѣ, коли такій мудрагель! Що онъ насъ буде обциганювавъ! А що то мы въ него, фатлюхи, чи що? Та волишь одинъ въ другимъ гориллицъ подѣ деревомъ вылежати ся, нѣжь ту за двѣ шѣтки свое здоровье тратити!

— Та правду каже! — загудѣли всѣ гуртомъ.

Предпріемець, видячи зъ далека, що на шосѣ злого заносить ся, приступивъ до людей и спытавъ облесно — А що вы люденькове?

— А що вы люденькове? Що то такого стало ся? Чому не идете до работы?

— А хибажъ я воль! — одповѣвъ той самый хлопъ, — щобъ я такъ тяжко гарювавъ? Аще за що? За ти це-еѣ гроши? Та то смѣхъ не заробокъ! Та-жь я больше не вывезу на день якъ два каменѣ, а и то зъ трудомъ. И за ти нужденный двѣ шѣтчинѣ вы хочете робѣтничка? Теперъ на великомъ дни? Фе! встидъ, ганьба! Та хто таке выгадавъ!

— Ну голя, тихо чого то такъ розтиркотавъ ся? — зациткувавъ вже дуже гнѣвный предпріемець, а кожде слово ажъ цѣдивъ кровъ зубы, — та мы якось погодимо ся, только по малу, по тиху, по людски!.. Отъ дамъ вамъ по 15 крайцаровъ одъ камня, та и згода! Ну, не добре кажу?

— О, нѣ! нема дурныхъ!

— закричали всѣ, — того нѣколи не буде! Мы вамъ сами дамо по двацять, возѣть вы! Попробуйте и вы трохи, а певно, що будете потому инакше говорити!

— Ну, а якже буде? — гукнувъ запѣвный предпріемець.

— Анѣ по три шѣтки не буде! Дасьте по шѣсть шѣтокъ, то лишимось, а нѣ, то идемо!

— То идѣть на чотыри вѣтры! — закукуривъ ся предпріемець. О, робѣтнички! Не видали ихъ!.. Добре бы я выйшовъ, якъ бы вамъ дававъ по шѣсть шѣтокъ!

— Не хочете, ваша воля! — сказавъ якийсь робѣтничка. Запразжитъ ся сами до тачокъ та возѣть! Закоштуйте и вы трохи того шастя! А на другій разъ люди не дурѣть, не кепкуйте зъ нихъ, бо якъ они зновъ зъ васъ покешкують, то буде бѣда! А нѣ, хлопцы, чого стоите? Та ходѣть!

— Ходѣть! — одгукнулись другіи и цѣла ватага людей одойшла одъ камѣня, одинъ посмѣхуючися, а другій проклинаючи заидиченого и лукавого предпріемца.

— Ну, а що-жь зѣ мною? — мѣркую собѣ. Анѣ въ задѣ анѣ впередъ. Та добре вмѣ бунтовати ся, якъ они зъ близкихь сель, а хотъ и зъ дальшихъ, то мають бодай хлѣбъ на дорогу! А я, анѣ хлѣба, анѣ крайцара при души, голый якъ святий турецкій. Що ту чинити менѣ нещасливому? Вертатисъ не ма о чомъ! Возити каменюки, ажъ лякъ збирае!.. Крути верти, треба загинути, ще десь на чужинѣ!.. Хотѣвъ я бодай того злодугу Станислава побачити, може бы той заратувавъ, та дещо пожичавъ!.. Ага; зникнувъ десь якъ канфора, а нѣ слѣду по нѣмъ!.. Га не ма иншой рады якъ вывезти бодай одну каменюку, буде хотъ на хлѣбъ, тай зъ тымъ вертати домовъ!.. Уже що буде то буде! Сумомъ та плачомъ не поправишь долѣ!..

Взявъ я тотіи тачки, таке тяжке якъ який трамъ, подѣхавъ подѣ тотіи камѣня, та пробую звалити. Ага!.. Анѣ ему снитъ ся рушитисъ!.. Пробую подвжжити, анѣ не суди Боже!.. Патыкъ хрупнувъ а камѣнь троха не поломивъ менѣ ноги!.. Мало-мъ тодѣ не розплакавъ ся!.. Свѣте ты мой горкій, щожъ ты теперъ буде? И станувъ надѣ тымъ каменемъ и думаю и проклинаю и самъ вже не знаю, що зробити съ собою!.. Десь въ такихъ випадкахъ геть чолѣвѣкъ стратитъ розумъ!

Стою, такъ стою, ажъ нащасте надойшовъ якийсь господарь, я попросивъ его а той помѣгъ звалити трама до тачокъ, поднявъ я тачки а шнуры якъ не врѣжутъ ся въ рамена томъ такій сердеч

ный почувъ боль, щомъ гадавъ, що буду землю гризти! Понакладавъ я лѣстя та шмата подѣ шнуры и тодѣ якось вже лекше було, але що кѣлька кроковъ мусѣвъ спочивати, ажъ ледви упоравъ ся зъ тяжкою бѣдою коло полудня.

Але якъ я тамъ тоту каменюку зваливъ, томъ такъ зрадѣвъ, якъ мала дѣтина. Заразъ поїшовъ до того велбного пана предпріемца, той давъ менѣ шѣтку, я купивъ за те хлѣба, розпитавъ у люди дорогу та и ну гайда до хаты!

Но, то йшло ся ще яко тако, доки бувъ хлѣбъ, та де и переночували ще добріи люди, але другого дня то-мъ гадавъ, що вже зѣ мною буде „капуть“! Ту сонце пече, ажъ потъ цоркомъ лѣ ся, ту не ма хлѣба, а якъ ще подумавъ, що то тамъ въ хатѣ буде, що жѣнка скаже, то такій мене обгорнувъ великій жалъ, щомъ туй-туй не звернувъ ся. Но, жѣнка, то на те она жѣнка, то въ хатѣ все пойдѣ по тиху! Але люди?.. Тажъ они якъ мене возмутъ на языки, то не буде можъ зъ хаты анѣ носа на свѣтъ показати!.. Ну, а де-жь на податокъ возьму, та-жь я йно ту йшовъ по те? О-хъ! не можете собѣ представити того, въ якихъ я бувъ тодѣ тарапатахъ! Але щожъ? Треба перетерпѣти! Досвѣдъ всего навчитъ!..

Вже геть було зъ полудня, а я ще йшовъ и то натоща, а въ жолудку такъ тамъ муляло, такъ гризло та стискало, що мало не промовило бѣти.

Йшовъ я ще трохи, йшовъ, а дальше не змѣгъ. Вже що буде то буде, ту нѣхто мене не знае, треба пойти въ село за жебранымъ хлѣбомъ!..

Ну не треба вамъ казати, якъ тамъ мене пріймали!.. Звычайно якъ волоцюгу! О дни наганьбили та насварили, а були и такіи, що и ломаку подѣмляли на мене, але якось я тамъ узбиравъ трохи того хлѣбойка и зъ тяжкою бѣдою доплывъ ся третого дня до хаты.

Жѣнка якъ мене побачила, то ажъ въ долонѣ сплеснула. Одразу небога зрозумѣла що стало ся.

— А ты що Федьку? Вже зъ работы? Ты де бувъ, такий зниченый та обдертый? Охъ падовъку-жь ты мой нещасливый! Останту коровину возмуть за податокъ!..

— Тихо Евко! — кажу я до ней, — вже другій разъ не дамъ ся на гачокъ зловити! Пропало!.. Що було, то було!.. — та и розказавъ ей цѣлу исторію.

— Що тамъ вже дальше зъ того було, то най мѣжь нами лишитъ ся.

Але зъ людьми? Ще я не успѣвъ прійти, а вже цѣле село о семъ знало. Майже цѣ ли два тыжнѣ, а и теперъ ще, але вже зрѣдка, все ме-

нѣ цюкали тымъ зарѣбкомъ. Переидѣ хто коло мене, то все поздоровить:

— А що Федьку, богато въ чужинѣ заробивъ? Або: Заплативъ податокъ? га?

А менѣ знаете заліцтовали корову за податокъ, та ки такъ, якъ жѣнка була казала.

Я тамъ вже не одзывавъ ся до нѣкого, бо що-жь? — Бити ся чейже не буду, але собѣ добре то то все квитивавъ. Пождѣть-но вы мудрагѣлики, колѣсь и на васъ таке зайде, а тодѣ и я дамъ волю монмъ посмѣшкамъ.

И що гадаете, що не посмѣявъ ся зъ нихъ? Посмѣявъ ся, ще и якъ! А знаете, коли? Та отъ теперъ недавно, якъ повернули зъ зарѣбковъ зъ Ромуни, то такъ вважаєте, пореготавъ ся, зъ нихъ одорово, ажъ за боки бравъ ся.

Пожертвовали дальше:

НА НАРОДНЫЙ ДѢМЪ

Георгій Дроздякъ	1.00
Стефанъ Мурдза	5.00
Андрей Глива	1.00
Михаиль Глива	1.00

До теперъ зѣбрано на „Народный ДѢмъ“ \$128.68 дол. Правда, тяжкы часы, але прецѣнь .повыспе подана сума заналто свѣдчатъ о нашей небалости.

Братя Русины!

Покажѣть Вашу жертволюбивѣсть и посылайте на „Народный ДѢмъ“

ИВАНЪ ТАЛПАШЪ

Недалеко лѣгайского дѣна въ

Mt. Karmel, Pa.

Поручае любымъ крайнамъ своимъ добре заосмотреный

ГОТЕЛЪ.

Пиво, горѣвка, ликеры и цигары наилучшого сорта.

Таный и выгодный ночлыгъ свѣдчане, обѣдъ и вечера все свѣже, смачне и дешево.

Попробуйте!

РУСКА ТОРГОВЛЯ

(Creek Store Company)

415 Shamokin Str,

въ ШАМОКИНЪ ПА.

Поручае мѣсцевымъ Русинамъ и на околицю свой богатый складъ всякого рода викуталовъ и майнерскихъ знарядѣвъ.

Е тутъ мясо

И лопата

Суть и скирнѣ

И гербата

Перець, гвозды и кобасы, Мука, крохмаль, солонина Мыски, горшки всѣ овочи Зеленина и сушенина.

Е чернушка,

Е петрушка.

Хиньско-Япаньска война.

Неодовга прійде до кровавой боротьбы подѣ стѣнами престольного мѣста Пекингъ. Сто тысячь японцѣвъ готовы уже не далеко сего мѣста.

ДОМЪ, ЛЬОТЪ НА СПРОДАЖЪ

ДѢмъ складаеся зъ 14 станци, де знаходитъ ся салонъ въ котромъ 20 лѣтъ уже лайсенсъ, и теперъ провадитъ ся добрый бизнесь,

Зголоситисъ подѣ адресу: 182 Morgan Str. Jersey City,

ДОКТОРЪ

H. BEATTIE BROWN, M. D.,

127 Warburton Ave.,

YONKERS N. Y.

Всѣмъ братьямъ Русинамъ въ Юлкеръ радимо въ разѣ слабости указатисъ до него.

УВАГА.

Хотячи приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. John Glowa

Excelsior Pa.

И увѣдомити секретара подѣ адресою.

Rev. J. Konstankiewich

144 South Franklin Str.

Shamokin Pa.

* Звертаемъ увагу всѣмъ нашихъ Русинѣвъ, що маємо на складѣ всякы книжки школьный буквари, читанки, одѣ першой до третей класы. Маємо такожъ всякы поучающы книжки зъ обществя „Качковского“ и другихъ. Маємо Молитвословы „Кормъ Души“ Есть то одна зъ найкрасныхъ книжокъ до молена зъ чотырма кольороваными образками и 50 на чорномъ тлѣ Такъ само маємо Исторію Руси и кнѣгу о „Наслѣдованю Иисуса Христа“ Тѣи книжки повинны находити ся въ каждой хатѣ руского робѣтничка.

Неодовга надѣждуть розличного рода образки, образы зъ рускими подписами.

